

Táncosok

Nagy Amarilla Dorka

Nyíregyházi Egyetem – Vizuális Kultúra Intézet

Képi ábrázolás – III. évfolyam

Dr. Tóth Livia DLA/Adjunktus

Az alkotásom egy 70 cm x 100 cm-es akril festmény. A képen öt alak látható, arcukkal a néző felé fordulva. Különös, szinkronizált tánc lépésben, mintha közelednének felénk. Mozgásuk azonban pillanatképként kimerevített, a teljes testtartásuk és az arcuk is kővé dermedt. Kedves mosoly fagyott a vörös ajkaikra. Ezek miatt a kép hangulata enyhén nyugtalanítóvá válik. Az őket körülvevő üres tér is ezt az érzést erősíti. Nincs igazi hajuk, tejszínhabra hasonlító fejviseletek vannak a fejükön, melyek a ruhájuk témájához kapcsolódó gyümölcsökkel vannak díszítve. A középső alak egyedi, tortához hasonló koncepciójú ruhát visel, sok csokival és narancssal. Az öt követő négy alak különböző színekkel van díszítve. Mindegyikőjükön palacsinta szerű ruha van, azonban különböző ízben. A piros epres-ribizlis, a zöld kivis-mangós, a rózsaszín meggyes-áfonyás és a narancssárga pedig narancsos vagy mandarinos.

Ez a legnagyobb és legrészletesebb kép, amit eddig készítettem. A festmény fizikai alapja karton. Egyetemi éveim előtt inkább vászonra festettem, az elmúlt időszakban azonban úgy találtam a sima, textúramentes kartonlap jobban segít a stílusom kibontakoztatásában. Korábbi képeimen is kedveltem a lapos, árnyékolás nélküli színhasználatot. Valamint azt is, amikor kevés színt, de azoknak különböző telítettségét alkalmazom. Az egymás mellé tett tiszta, egyenletesen felvitt színek számomra a gyerekkort idézik, gyerekjátékokat juttatnak eszembe. Az ételekből álló ruhák szintén erre erősítenek rá szerintem, ahogy emlékszem több gyerekkori könyvben voltak eltúlzottan gusztusosra rajzolt ételek, legtöbbször édességek vagy gyümölcsök, pont, mint ebben az esetben. Különösen az eprek, cseresznyék és egyéb piros gyümölcsök vörös árnyalatai tűnnek igazán finomnak.

Az alakok fő vizuális inspirációját a japán Disneyland táncosairól az interneten talált fotók adták. A ruhákat majdnem teljesen onnan másoltam. Sajnos nem találtam meg hogy abban a helyzetben mit akart kifejezni, hogy ételek vannak a ruháikon. Számomra a finom kinézetű ételek és a tiszta színhasználat a gyerekkor érzését adják vissza. A mesekönyvek rajzain túl emlékeztet még a McDonald's régi ikonikus figuráira (mint például Hamburglar) vagy néhány egyedibb, különlegesebb, régebbi játékokra. Ezek szintén gyerekkorom meghatározó emlékei között szerepelnek és ételekhez is kapcsolódnak.

A különös ruhákról és a gusztusos édességekről továbbá még a Candy Land társasjáték is eszembe jutott. Ahol a játék tábláján szereplő alakok mind társítva voltak finom édességekkel, például cukorka, csoki, mogyoró, gumicukor és nyalóka. Illetve, ha ezekhez hozzáadódik a képet átjáró feszült, nyugtalan érzés, nekem Alíz Csodaországban jut eszembe.

A nosztalgikus hangulatot erősítik bennem a Dalítól – a szürrealizmustól – kölcsönvet vonások: a végtelennek tűnő, üres tér és a természetes megvilágítás hiánya, sokszor árnyéknélküliség. Ennek oka, hogy Dalí volt az első festő, akinek a képeit láttam és nagy hatást gyakorolt rám gyerekként. A róla szóló könyvnek a borítóján, amiben először láttam a munkáit a Vágy Talánya című képe volt, így a kék ég motívuma is az ő művészetével kapcsolódott össze bennem. Ezenfelül szerintem a téralakítás mellett az alakok merev, furcsa tartásából is eredő nyugtalanító érzés szintén a szürrealizmus hangulatát erősíti bennem.

Körülbelül hat éve ismerkedtem meg az akrillal és azóta is a kedvenc technikám maradt. Kezdetben, évekkel ezelőtt teljesen másként használtam, mint most. Nagyon töményen, szinte víz nélkül és színkeverés nélkül úgy ahogy a dobozból kijött. Azután a finomabb használatát is megtanultam a gimnáziumi és egyetemi éveim alatt. Ebben az esetben azonban ismét eltértem az eddigi megoldásoktól. A technikai megvalósításában egy számomra újszerű módszerrel dolgoztam. Többször is három árnyalatra osztottam a formákat: sötét, világosabb és legvilágosabb. A sötét lehetett egy eredetileg is sötétebb szín, vagy a világosabb feketével besötétített változata. A világosabb ehhez hasonlóan: egy eredeti szín vagy egy sötétebb szín kivilágosított verziója. Azonban a legvilágosabb mindig egy fehér alapból és egy azt fedő, vékony, vizes a második színből való rétegből állt. Emellett fehérrel is fedtem be, világosítottam ki színeket, például a hajak és krémek sötétkékjét, valamint a palacsinták tésztáinak sötétebb árnyalatait. Az ebből a megoldásból is fakadó aprólékos részletek kidolgozása adta a legnagyobb kihívást. Amikor elkezdtem nem gondoltam volna, hogy ennyire nehéz lesz, a végére pedig megfogadtam, hogy sosem kezdek bele ekkora munkába, ugyanis mentálisan és fizikailag is nagyon kimerített.

Miközben dolgoztam rajta többször is arra gondoltam, digitálisan mennyivel könnyebb lenne. Így fogalmazódott meg bennem a munkám másik üzenete. Ugyanis ahogy szembesültem vele, hogy valószínűleg digitális technikával tényleg könnyebb lenne, csak egyszer megrajzolni, azután pedig újra és újra beilleszteni, más-más színekkel kiszínezni. Rájöttem, hogy pont a fizikai valósága, kézzel foghatósága az, ami megadja (még ha csak számomra is) az igazi értékét a festménynek. Erre az érzésre reagálva, munka közben felvetődött bennem, hogy esetleg legyen egyforma arca az öt alaknak. Ezt végül elvettem és próbáltam tudatosan különböző vonásokat adni nekik. Ezzel is kifejezve, hogy ezek egyedi, megkülönböztethető alakok. Az igazi érték az, hogy minden apró pöttyöt és vonalat én tettem oda. Ez a személyesség ütközik a képen ábrázolt környezet hidegségével, az alakok merevsége szülte kellemetlen érzéssel. Ez az ellentét tovább fokozza a nyugtalanságot.

A tanárainm díszlet/jelmez kategóriában juttatták tovább a művem. Érdekel ez az irány, szeretnék esetleg ezzel is foglalkozni a jövőben. Egyelőre textil és divat irányban indultam tovább. A divat világában is sokszor vannak olyan ruhák, bemutatók, amelyek felérnek akár egy előadással. Ennek volt nagy mestere az egyik engem leginkább inspiráló tervező, Alexander McQueen. Egyik szemléletes példa erre a Voss című 2001 tavasz/nyári kollekció, ami inkább egy művészi installációnak felel meg, mely a szépség, halál és örület érzelmeit dolgozza fel. Üzenetében a divat világának toxikusságára, megújulásra való képtelenségére vetít fényt. McQueen szerint a divat a történelem során mindenkor élen járt a forradalmi újításokban, szorosan kapcsolódva társadalmi és gazdasági átalakulásokhoz. Azonban a modern korban, az ő korában ennek a forradalmiságnak hiányát tapasztalta, sőt az újításra való törekvést is kimerítőnek és hiábavalónak tartotta, önmaga már belefáradt a folytonos anarchista szerepébe. A bemutatón a kifutót minden oldalról üvegfalak vették körbe, a csupasz környezet és a fehér padló kialakítása a pszichiátriai osztállyal való hasonlóságot szolgálta. Az előlépő modellek nyugtalanító hatást okoztak a kötszerrel burkolt fejükkel, amin a furcsa anyagokból alkotott viseletek sem segítettek. Vervörös orvosi tárgylemezkekből álló felső az emberi test mikroszkopikus sejtjeire hasonlított, pirossága pedig a testünk minden pontját összekötő vért szimbolizálta. Készített ruhát igazi fekete kagyló és osztriga héjakból és orvosi kesztyűkből is. Az öltözetek bizarr szépségét azonban feledtette az utolsó, lezáró részlet. A bemutató fináléjában a hangszórókból szűrődő nehéz légzés hangjának kíséretével az egész idő alatt a színpadon lévő fekete falú doboz felfedte tartalmát: egy kövér, pucér nőt maszkkal az arcán. Ő testesítette meg metaforikusan a divat legnagyobb félelmét, ellenségét és pusztulását. Ezzel kifejezve McQueen divatipar felé irányuló ambivalens érzéseit. Ez a hangulat a következő, What a Merry-Go-Round névre keresztelt 2001 ősz/téli kollekciójának bemutatóját is meghatározta, melyben a divatiparral szembeni leplezetlen ellenszenvét jelentette meg a gyerekkor vétlen kedvességét leromboló kísérteties bohócok képével. Ez alkalommal elmeógyintézet helyett egy vidámpark díszletei között találjuk magunkat. A színpad közepén a divat világának megállíthatatlan, szédítően változó jellegét szimbolizáló valódi körhinta állt. A hatást ezen túl bohócok sminkjét és haját utánzó modellek, gyerekhangok, ijesztő babák és nyugtalanító dallamok fokozták. A Horn of Plenty (2009 ősz/tél) a témabeli hasonlóságán túl a vizuális megjelenítésben is rokonságban van az ezt megelőzően említett kollekciókkal. Fehér arcú, óriási, eltúlzott piros szájjakkal bohócszerűre sminkelt modellek, a Voss örültjeinek a What a Merry-Go-Round bohóc világából származó változatainak tűnnek. A ruhák nyíltan, szántszándékkal inspirálódtak régi, klasszikus Dior, Poiret és Givenchy darabokból, valamint McQueen saját, korábbi munkáiból. Ezeket szokatlan, műanyag zsákokból és

konzervdobozokból Philip Treacy által épített kalapok egészítették ki. Az törött üveghez hasonló borítású kifutó közepén egy hatalmas szemétkupacnak tűnő halom állt. Ez közelebbről megfigyelve McQueen előző kollekcióinak kellékeit tartalmazta. Egyértelműen kifejezte az előadás üzenetét, ami az általa is már többször feldolgozott, klisésnek mondható tény, hogy a divatipar és maga a divat szinte pillanatról pillanatra változik. Az állandóság és a hosszútávú értékek hiánya az örök és legfőbb probléma, erre reflektált Alexander McQueen is.

Ehhez a sütis, habos motívumhoz hasonló, amit én jelenítettem meg a festményemen is volt már a divatban. A Moschino 2020 ősztél kollekciójában hatalmasan tornyosuló, hullámozó hajköltemények és tortaszerű ruhák kapták a főszerepet. Emellett a ragyogó, tiszta színek és különböző anyagok használata is segítette azt az étvágygerjesztő, gyermeki fantáziahangulatot, amit korábban említettem.